

Asia: VN/10990/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vammaisetuuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kansaneläkelaitos (myöhemmin Kela) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksen luonnoksesta koskien vammaisetuuksista annetun lain, toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n ja sairausvakuutuslain 10 luvun 2 §:n ja 11 luvun 2 §:n muuttamista.

Lausuntopalaute koskien ehdotusta vammaisetuuksista annetun lain mukaisen lapsen perusvammaistuen myöntämiseksi myös keliakiaa tai ihokeliakiaa sairastavalle lapselle, joka noudattaa gluteenitonta ruokavaliota:

Esityksessä ehdotetaan, että vammaisetuuksista annetun lain mukaista lapsen perusvammaistukea saisi 1.1.2027 alkaen asianmukaisesti todetun keliakian tai ihokeliakian perusteella. Kela toteaa, että vammaisetuuksia ei lähtökohtaisesti myönnetä suoraan minkään sairaus- tai vammadiagnoosin perusteella, mutta koska keliakiaa sairastavilla lapsilla on vakiintuneesti katsottu olevan oikeus alle 16-vuotiaan vammaistukeen, varmistaa keliakiaa koskevan erityisperusteen kirjaaminen lakiin keliakiaa sairastavien alaikäisten yhdenvertaisen aseman lapsen vammaistuen osalta vammaisetuuksien ikärajojen muuttuessa 1.1.2027. Muutos selkeyttää näin ollen lapsen vammaistuen toimeenpanoa sen osalta, että myöskään 16-17-vuotiaiden keliakiaa sairastavien alaikäisten tilanteessa ei tule arvioitavaksi huoltavalle taholle aiheutuvaa rasitusta tai sidonnaisuutta. Tässä yhteydessä Kela toteaa kuitenkin vielä, että muutoksen osalta yhdenvertaisuus ei välttämättä toteudu keliakian ja muiden sairauksien välillä, koska muissa tilanteissa Kelan on lapsen yksilöllisen tilanteen mukaan arvioitava sairaudesta aiheutuvaa rasitusta ja sidonnaisuutta, mutta keliakian osalta yksilöllistä arviointia ei tehdä.

Lausuntopalaute koskien ehdotuksia vammaisetuuksista annetun lain menettelysäännösten muuttamiseksi:

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi myös vammaisetuuksista annetun lain menettelysäännöksiä koskien lääketieteellistä selvitystä ja etuuden myöntämisen pituutta. Jatkossa muukin kuin lausuntomuotoinen lääketieteellinen selvitys riittäisi, jos siinä olisi riittävät tiedot hakemuksen ratkaisemiseksi. Kela toteaa, että vammaisetuuksien toimeenpanossa on jo

vakiintuneesti hyväksytty muitakin lääketieteellisiä selvityksiä, kuin lausuntomuotoisia lääkärintodistuksia. Jo vakiintuneesti hyväksyttyjä lääketieteellisiä selvityksiä ovat olleet Kelan etuusohjeistuksen mukaisesti muun muassa B-lääkärintodistus, OmaKanta-tuloste tai esimerkiksi tuloste potilastietojärjestelmästä. Myös sairauskertomus, potilaskertomus tai kuntoutussuunnitelma ovat voineet olla mukana vammaisluokituksen ratkaisuselvityksissä. Kela pitää tärkeänä sitä, että vammaisluokituksen toimeenpanon oikeellisuuden vuoksi Kelalla säilyy mahdollisuus antaa tarkempia ohjeita siitä, millaiset lääketieteelliset selvitykset ovat tarpeellisia, riittäviä ja hyväksyttäviä vammaisluokituksen ratkaisutoiminnan näkökulmasta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että vammaisluokituksista annetussa laissa määriteltäisiin jatkossa lain tasolla, milloin vammaisluokitus myönnetään toistaiseksi ja milloin määräaikaisena. Kela katsoo, että lakimuutos ei aiheuta muutoksia Kelan vakiintuneeseen toimintaan, mutta voi helpottaa vammaisluokituksen ratkaisutoiminnan ymmärrettävyyttä.

Lausuntopalaute koskien ehdotusta sairausvakuutuslain mukaisen erityishoitorahan myöntämisedellytyksen muutokseksi hoidettavan lapsen iän osalta siten, että oikeus etuuteen olisi alle 18-vuotiaan lapsen vanhemmalla:

Erityishoitorahan osalta Kelalla ei ole esitykseen erikseen lausuttavaa.

Muu lausuntopalaute:

Toimeentulotuen osalta ei Kelalla ole hallituksen esitykseen erikseen lausuttavaa.

Tervaniemi Annukka
Kansaneläkelaitos - Juristi, Kansaneläkelaitos, etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö, kuntoutuksen ja vammaisluokituksen osaamiskeskus, vammaisluokitusryhmä